

ED-41

การพัฒนาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสมุทรสาคร

A Development of Ethical Leadership Components for Students in Faculty of Education, Thailand National Sports University, Samut Sakhon Campus

จุฑาทิพย์ สว่างสุวรรณ

Jutatip Suangsuwan

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสมุทรสาคร

Faculty of Education, Thailand National Sports University, Samutsakhon Campus

ผู้ประสานงานหลัก อีเมล : jutatu3@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีจุดหมายเพื่อพัฒนาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสมุทรสาครซึ่งดำเนินการโดยการทบทวนเอกสารงานวิจัยในและต่างประเทศเกี่ยวกับความหมายและองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม พัฒนาการอบแนวคิดการวิจัย พัฒนาองค์ประกอบ และรายการประเมินที่สอดคล้องกับองค์ประกอบ พัฒนาแบบสอบถามองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมซึ่งเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ค่า IOC มีค่าเป็น 0.6-1.0 ค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.262-0.861 ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงมาตรฐานของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 170 คน พบว่า ค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองด้วยโปรแกรม LISREL สรุปได้ว่า (1) องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ จริยธรรมต่อตนเอง จริยธรรมต่อผู้อื่น และจริยธรรมต่อสังคม (2) โมเดลองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 186.79$ องศาอิสระ = 182 ค่า $P = 0.38833$ ค่าดัชนี GFI = 0.992 ค่าดัชนี AGFI = 0.966 ค่าดัชนี RMR = 0.0106) แสดงว่าองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสมุทรสาครที่ได้พัฒนาขึ้น มีคุณภาพความตรงเชิงโครงสร้าง สามารถนำไปใช้ในการอธิบายภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักศึกษาได้

คำหลัก: องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม, พลศึกษา, การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง

Abstract

This research aimed to develop the ethical leadership components for students in faculty of Education, Thailand National Sports University, Samut Sakhon Campus. Research procedures were reviewing on national and international studies for the definitions and components of ethical leadership, developing a research framework, developing ethical leadership components questionnaire which was a 5 Likert' scales. The initial scale was approved by the five experts. The IOC indices were 0.6-1.0, and the reliabilities were 0.262-0.861. The result deriving from 170 samples indicated that the means were in mediocre level. The analyses of Second Order Confirmatory Factor Analysis using LISREL revealed that (1) the components of ethical leadership were personal ethics, interpersonal ethics, and societal ethics (2) the second order factor analysis

indicated that the model of ethical leadership component fitted to the empirical data (chi-square=186.79, df=182, P=0.38833, GFI=0.992, AGFI=0.966, RMR=0.0106). It showed that the components of ethical leadership of students Faculty of Education, Thailand National Sports University, Samut Sakhon campus that had been developed was qualified and able to use for describe student's ethical leadership.

Keywords: Ethical leadership components, Physical Education, Second Order Confirmatory Factor Analysis

บทนำ

ภาวะผู้นำเป็นคำที่แพร่หลายและได้รับความสนใจในฐานะคุณลักษณะ (trait) การแสดงออก กระบวนการ (process) หรือในฐานะทักษะหรือความสามารถ แบบของผู้นำ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับมิติที่ให้ความสนใจว่าต้องการศึกษาภาวะผู้นำในลักษณะใด โดยจะมีการใช้คำว่าภาวะผู้นำควบคู่กับคำที่อยู่ข้างต้น แต่อย่างไรก็ตามภาวะผู้นำเฉพาะตัวเองนั้นเป็นคุณลักษณะที่นักการศึกษาได้ให้คำจำกัดความอย่างกว้างที่สุดหมายถึงกระบวนการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่นด้วยการแสดงการนำบุคคลอื่นเพื่อให้เกิดการปฏิบัติ เพื่อให้เป้าหมายของบุคคลนั้นร่วมกับผู้อื่นประสบความสำเร็จ (Luenendonk, 2017) จริยธรรมเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เป็นหลักที่บุคคลยึดให้บุคคลตัดสินใจว่าจะปฏิบัติอย่างไรต่อตนเอง ผู้อื่น หรืองานของตน ส่วนคุณธรรมเป็นการแสดง การปฏิบัติที่ดีของบุคคลตามหลักที่กำหนดในชีวิตจริงเป็นปกตินิสัย ส่วนศีลธรรมหมายถึงการปฏิบัติที่เป็นไปตามหลักคุณธรรม หลักความเชื่อ ศาสนาหรือคำสอน หากว่าสิ่งที่ทำนั้นไม่มีการกำกับด้วยหลักจริยธรรมหรือสิ่งที่ตั้งงาม การปฏิบัตินั้นเรียกว่าการกระทำ และหากการปฏิบัตินั้นเป็นไปตามสัญญาตามเราเรียกสิ่งนั้นว่าพฤติกรรม ดังนั้นจริยธรรมจึงเป็นการประพฤดี การปฏิบัติที่ตั้งงามเป็นไปตามกรอบหลักคุณธรรม ศีลธรรม หรือตามที่สังคมต้องการ (Rogerson, 1991) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมเป็นคุณลักษณะประการหนึ่งที่เป็นสิ่งที่พึงประสงค์ของบุคคลในทุกคนทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นผู้ตาม หรือ ผู้นำ หรือผู้บริหาร และเป็นสิ่งถูกเรียกร้องส่งเสริมให้เกิดขึ้นในผู้นำ หรือผู้บริหารในองค์กรต่างๆ Koj (2018) ได้เสนอว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมเป็นสิ่งที่ได้รับการเรียกร้องและให้ความสนใจเป็นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านวงการธุรกิจเนื่องจากปัจจุบันมีประเด็นมากมายที่แสดงให้เห็นถึงจุดอ่อนของจริยธรรมเช่นเรื่องการตัดสินใจในองค์กรหรือสิ่งที่ควรทำหรือไม่ควรทำ มีเรื่องราวหลายเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงจุดอ่อนของการตัดสินใจของผู้บริหารองค์กร การทำสิ่งที่ผิดจริยธรรมไม่ได้ส่งผลต่อผู้บริหารเท่านั้น แต่ส่งผลถึงบุคคลที่ถูกกระทำเท่านั้น ส่งผลถึงบุคคลที่เป็นพยานแวดล้อมที่เห็นการกระทำเหล่านั้นด้วย จากการศึกษาพบว่าการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมมีความหลากหลายแตกต่างกันไป บางเรื่องให้ความสนใจว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมคืออะไร องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมมีองค์ประกอบใดบ้าง (ยูทนา เกลียวชาติ, 2559; สุทัต จันทะสินธุ์, 2560 และ หงษา วงศ์จำปาและคณะ, 2560) ตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมมีองค์ประกอบใดบ้าง (ศุภลักษณ์ สุพรรณปการ, 2555 และชุตินา รักษาบางแหลม, 2559) บ้างก็ศึกษาว่ามีตัวแปรปัจจัยสาเหตุหรือตัวแปรปัจจัยที่เป็นผลของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (สุทธาสินี แม้นญาติ, 2554) บ้างก็ศึกษาว่ามีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมอย่างไร (ธัญมัย แฉล้มเขต, 2559 และเจริญ กองโตกลาง, 2559) อย่างไรก็ตามงานวิจัยเหล่านี้ต่างก็ต้องการหาคำตอบเพื่อการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมให้เกิดในกลุ่มเป้าหมายที่แต่ละส่วนต้องการทั้งสิ้น

จากการศึกษาแนวคิดจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมมีหลายองค์ประกอบ เมื่อพิจารณาความลักษณะและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านี้สามารถแบ่งองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมออกเป็น 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ จริยธรรมในตนเอง จริยธรรมต่อผู้อื่นและจริยธรรมต่อสังคม โดยที่จริยธรรมในตนเองหมายถึงหลักการ ความเชื่อ ปรัชญาที่บุคคลยึดถือเป็นหลักในการปฏิบัติตน จริยธรรมต่อผู้อื่นเป็นจริยธรรมที่บุคคลยึดถือเป็นหลักในการปฏิบัติต่อผู้อื่น จริยธรรมต่อสังคมเป็นจริยธรรมที่บุคคลยึดถือเป็นหลักในฐานะที่ตนเองเป็นสมาชิกของสังคมไม่ว่าจะเป็นชุมชน ประเทศ หรือโลก การพัฒนาองค์ประกอบเป็นงานวิจัยประเภทหนึ่งที่มีจุดหมาย

เพื่อศึกษาว่าตัวแปรคุณลักษณะที่ต้องการศึกษานั้นมีบางสิ่งบางอย่างที่เป็นส่วนทำให้เกิดคุณลักษณะที่ต้องการวัดนั้นหรือไม่กล่าวได้ว่าในคุณลักษณะที่ต้องการวัดนั้นมีส่วนประกอบย่อยอื่นๆ ที่มารวมกันแล้วทำให้เกิดคุณลักษณะนั้น ซึ่งในการพัฒนาจะต้องมีการศึกษาว่าคุณลักษณะที่ต้องการวัดมีองค์ประกอบใด แต่ละองค์ประกอบมีลักษณะใด และต้องทำการตรวจสอบว่าองค์ประกอบที่สร้างขึ้นนั้นมีความถูกต้องหรือไม่ ซึ่งเรียกว่า การตรวจสอบองค์ประกอบ โดยที่อาจทำการตรวจสอบด้วยวิธีการตัดสินของผู้เชี่ยวชาญ ด้วยการสอบถามว่าองค์ประกอบที่พัฒนาขึ้นมีความตรงหรือไม่ หรือใช้วิธีการตรวจสอบด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อพิจารณาว่าข้อมูลองค์ประกอบที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นหรือไม่ ซึ่งการพัฒนาองค์ประกอบนั้นมีวิธีการในการดำเนินการวิจัยที่มีความหลากหลายมาก สามารถดำเนินการได้ด้วยวิธีการเชิงปริมาณ วิธีการเชิงคุณภาพ หรือการวิจัยผสมผสาน ซึ่งมีฐานแนวคิดที่แตกต่างกันออกไป แต่ก็ใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการแสวงหาองค์ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะหรือตัวแปรที่สนใจศึกษา อย่างไรก็ตามงานวิจัยเหล่านี้มีจุดหมายเดียวกันคือการได้สารสนเทศเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะที่ต้องการศึกษา การพัฒนาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ไม่ใช่ประเด็นที่ใหม่ในวงการศึกษา จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมจากแนวคิดของ Brown, Trevino and Harrison (2005), Duh and Belak, (2009) Wart(2014), Velga and Iveta (2016), Khan and Javed (2018), Duggan (2018), Hegarty & Moccia (2018), สุธาสินี แม้นญาติ (2554), ศุภลักษณ์ สุพรรณปรการ (2555), พิชัย โสวัจัสตาทกุล (2557), บุญจันทร์ สีสันต์, อำนาจ อัปษรและสุชาติ ศรีหามารณ (ม.ป.ป.) และจุฑาทิพย์ สว่างสุวรรณ (2561) สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมออกเป็น 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ จริยธรรมต่อตนเอง จริยธรรมต่อผู้อื่น และจริยธรรมต่อสังคม

นักศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ หรือ สถาบันการพลศึกษาเดิม เป็นนักศึกษากลุ่มหนึ่งที่สมควรจะได้รับการพัฒนาส่งเสริมให้มีลักษณะภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมเช่นกัน เนื่องจากนักศึกษาเหล่านี้เป็นกลุ่มที่จะเป็นพลังสำคัญในการเยาวชนในด้านของการดูแลสุขภาพร่างกาย การพัฒนาคุณลักษณะความมีจริยธรรมทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสังคม ผ่านกิจกรรมการเล่น และกีฬา กลุ่มนักศึกษากลุ่มนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับการพัฒนาเพื่อให้ตนมีคุณลักษณะของบุคคลที่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมอันเป็นแนวทางเบื้องต้นในการดำเนินชีวิต และบุคคลที่ปฏิบัติต่อผู้อื่น และสังคมอย่างมีจริยธรรม อันจะเป็นแบบอย่างของผู้นำที่มีจริยธรรมสำหรับเยาวชนต่อไป และช่วยพัฒนาวิชาชีพของตนให้มีคุณธรรมจริยธรรมที่มากขึ้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสมุทรสาคร ซึ่งเป็นหนึ่งใน 17 วิทยาเขต ของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เพื่อนำองค์ประกอบที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ไปใช้ในการประเมินภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ คณะอื่นๆ หรือ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอื่นๆ หรือสำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรกลุ่มดังกล่าวต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสมุทรสาคร และตรวจสอบความตรงขององค์ประกอบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับสอง ในการดำเนินการผู้วิจัยแบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอนหลัก

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม การกำหนดความหมายและมิติของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม สังเคราะห์ความหมายและองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พัฒนาเป็นโมเดลองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามกรอบแนวคิดการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือวิจัย นำองค์ประกอบที่จะพัฒนามากำหนดเป็นคุณลักษณะที่ต้องการวัด กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมและองค์ประกอบ ออกแบบและสร้างข้อคำถามในแต่ละองค์ประกอบ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากการสอบถามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน หาค่า IOC ทดลองใช้เครื่องมือด้วยการตรวจสอบความชัดเจนของภาษาและเวลาที่กับนักศึกษาจำนวน 5 คน และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงโดยการเก็บรวบรวมจากกลุ่มทดลองใช้เครื่องมือจำนวน 30 คน วิเคราะห์หาความเที่ยงแบบแอลฟาครอนบาค

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความตรงโมเดลองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม นำเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นไปเก็บรวบรวมกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้จำนวน 170 คน วิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อมูลเชิงประจักษ์กับตัวแบบองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พัฒนาขึ้น หรือเป็นการตรวจสอบความตรงตัวแบบที่พัฒนาขึ้นด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองด้วยโมเดลริสเรล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ นักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2562 จำนวน 170 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบ่งชั้น ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan ในตารางกำหนดให้จำนวนประชากร 280 ใช้กลุ่มตัวอย่าง 162 คน ประชากร 290 คน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 165 คน เมื่อผู้วิจัยคำนึงถึงหลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนตัวอย่างของการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง เพื่อประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธี Maximum Likelihood ตามข้อเสนอของ Hair, Black, Babin & Anderson (2010) กล่าวว่า การวิเคราะห์ สถิติประเภทสมการโครงสร้างควรกำหนดตัวอย่างประมาณ 5-10 เท่าของตัวแปรสังเกตหรือพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า และจำนวนตัวอย่างควรมีขนาดใหญ่ การศึกษาครั้งนี้มีองค์ประกอบอันดับแรก 3 ตัว และองค์ประกอบอันดับสอง ตัวแปรสังเกตได้ทั้งสิ้น จำนวน 21 ตัวแปรสังเกตได้ มีค่าพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่า 24 ตัว ขนาดกลุ่มตัวอย่างจึงมีค่าเป็น 105 คน ($5 \times 24 = 120$) ถึง 240 ($10 \times 24 = 240$) คน ซึ่งขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) ที่กำหนดไว้สอดคล้องกับที่ Hair, Black, Babin & Anderson (2010) ได้เสนอไว้ และเพื่อป้องกันการขาดหายของข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 170 คน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้วางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครบทุกชั้นปี จึงได้ดำเนินการสุ่มแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) อย่างมีสัดส่วนตามชั้นปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 1 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ซึ่งให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ (1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ และ (2) แบบสอบถามถามความเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ให้ผู้ตอบเลือกระดับความเห็นที่คิดว่าตรงกับความคิดเห็นของตนเองน้อยที่สุดหรือเป็นจริงน้อยที่สุดไปจนถึงตรงกับความคิดเห็นของตนเองมากที่สุดหรือเป็นจริงมากที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ รายละเอียดการพัฒนาเครื่องมือเป็นดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย เอกสารที่เกี่ยวข้องกับ นิยาม ความหมาย นิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม และองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมอันประกอบด้วย 1) จริยธรรมต่อตนเอง 2) จริยธรรมต่อผู้อื่น และ 3) จริยธรรมต่อสังคม ผลการศึกษาเอกสารและสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมแสดงดังตารางที่ 1

2. สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรม (specification table) ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำนิยามปฏิบัติการขององค์ประกอบที่ได้พัฒนาขึ้น กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นพฤติกรรมที่ต้องการวัดในแต่ละองค์ประกอบ จำนวนข้อคำถามเขียนข้อคำถามที่จะพัฒนาเป็นแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม

ที่	องค์ประกอบ	Brown, Trevino and Harrison (2005)	Duh and Belak, (2009)	Wart(2014)	Velga and Iveta (2016)	Khan and Javed (2018)	Duggan (2018)	Hegarty & Moccia (2018)	สุธาสิณี เมฆนฤภัท (2554)	ศุภลักษณ์ สุพรรณปรการ (2555)	พิชัย ไสวจิตสถากุล (2557)	ชุดิมา รักษ์บางแหลม (2559)	บุญจันทร์ สีสันต์, อำนาจ อภิษรและ เสขชาติ ศรีทามารณ (มปป)	จุฑาทิพย์ สว่างสุวรรณ (2561)
จริยธรรมต่อตนเอง														
1.	ความซื่อสัตย์	✓		✓	✓			✓	✓	✓		✓		✓
2.	ความอดทน							✓	✓	✓		✓		
3.	การมีความรับผิดชอบ							✓	✓	✓		✓		✓
4.	ความมุ่งมั่นในการทำงาน							✓						
5.	ประหยัด พอประมาณ									✓			✓	
6.	ความซื่อสัตย์						✓		✓	✓		✓		✓
7.	การยืนหยัดในความดีงาม							✓	✓		✓	✓		✓
8.	เชื่อและปฏิบัติตามหลักศาสนา							✓			✓	✓		
จริยธรรมต่อผู้อื่น														
1.	การสื่อสารเชิงจริยธรรม	✓		✓						✓	✓		✓	✓
2.	การสร้างความน่าไว้วางใจ						✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
3.	ความเมตตากรุณา การให้						✓	✓		✓		✓	✓	
4.	การเอาใจใส่ผู้อื่น						✓	✓	✓	✓	✓			✓
5.	ความยุติธรรม						✓	✓	✓	✓	✓			✓
6.	ความสุภาพอ่อนน้อม							✓		✓	✓		✓	✓
7.	การให้เกียรติผู้อื่น						✓					✓	✓	✓
จริยธรรมต่อสังคม														
1.	การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว		✓											
2.	การเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม								✓			✓	✓	✓
3.	การสร้างสามัคคี											✓		✓
4.	การเคารพกฎระเบียบ											✓		
5.	จิตสำนึกต่อสังคม			✓					✓					
6.	จิตอาสา											✓		

3. นำตารางวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรมและข้อคำถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

ขั้นตอนนี้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามที่เป็นพฤติกรรมที่ต้องการวัดกับองค์ประกอบที่พัฒนาขึ้น และให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงองค์ประกอบที่พัฒนาและข้อคำถามในแต่ละองค์ประกอบ ผู้วิจัยปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำข้อคำถามที่ปรับปรุงมาใช้ในการพัฒนาองค์ประกอบและแบบสอบถาม

4. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและตารางวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามรายข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Index of Item-Objective Congruence) ของการวัดแต่ละองค์ประกอบว่าเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม

5. ปรับปรุงข้อคำถามในแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบสอบถามที่ปรับปรุงอีกครั้ง

6. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือก่อนใช้จริง ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้สูตรของครอนบาค พิจารณาปรับปรุงข้อคำถามที่มีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับต่ำกว่า 0.3 แต่มีค่า IOC สูงกว่า 0.5 ตรวจสอบข้อคำถาม และปรับข้อคำถามอีกครั้ง ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงแบบแอลฟาครอนบาครายข้อของแต่ละตัวแปรหลังปรับปรุงเครื่องมือมีค่าความเที่ยงเป็น 0.458-0.827

7. การเก็บรวบรวมข้อมูลจริง ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 170 คน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อและการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้เวลาประมาณ 10 นาทีในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการวิจัย ซึ่งแจ้งความสำคัญของการวิจัย และผลของการให้ข้อมูลที่เป็นความจริงและครบถ้วนสมบูรณ์ และใช้เวลาประมาณ 20 นาทีในให้กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามตอบแบบสอบถาม และรับแบบสอบถามกลับคืน

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลสองส่วน ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปร และดำเนินการวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรมีสองส่วน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์เพื่อให้ทราบลักษณะการแจกแจงของตัวแปร เป็นการวิเคราะห์หาค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พิสัย (Range) ค่าต่ำสุด (Min) ค่าสูงสุด (Max) ค่าความเบ้ (Skewness) ค่าความโด่ง (Kurtosis) ของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิจัยรวมทั้งสิ้น 21 องค์ประกอบ และ 2) การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบในโมเดลองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมทั้ง 21 องค์ประกอบ

2. การวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโมเดลองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสมุทรสาคร โดยมีการพัฒนากรอบแนวคิดจากการศึกษาเอกสาร ร่างตัวแบบองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับคุณลักษณะองค์ประกอบโดยอาศัยหลักการของโมเดลริสเรล และทำการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Content Validity) ของโมเดลองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ได้พัฒนาขึ้นด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง (Second Order Confirmatory Factor Analysis) ด้วยโปรแกรมลิสเรล เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลที่เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยหรือการตรวจสอบว่าโมเดลที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ หากไม่สอดคล้องจะได้ดำเนินการปรับแก้โมเดลให้มีความเหมาะสมต่อไป

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรเป็นการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบลักษณะของตัวแปรว่ามีการแจกแจงในลักษณะอย่างไร ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ของตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ค่าเฉลี่ยตัวแปรหลักทั้งยี่สิบเอ็ดตัวของสามองค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบจริยธรรมต่อตนเอง จริยธรรมต่อผู้อื่นและจริยธรรมต่อสังคมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกตัว โดยค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.24 - 3.91 เมื่อพิจารณาการแจกแจงของตัวแปรพบว่าจำนวนตัวแปรที่ค่าความเบ้ความโด่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์หมีไม่มากนัก และเมื่อพิจารณารายตัวแปรมีเพียงตัวแปรเดียวที่มีค่าความเบ้มีนัยสำคัญ

ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 21 ตัว มีความสัมพันธ์กันในระดับน้อยไปถึงมาก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดและสูงสุดของตัวแปรมีค่าเท่ากับ 0.311 และ 0.794 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทุกค่ามีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 21 ตัว ในองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม พบว่า ตัวแปรทั้ง 21 ตัว มีความแปรปรวนร่วมกัน 50.693% ถึง 5.596% ผลการวิเคราะห์ Bartlett's Test of Sphericity พบว่า chi-square =2460.723, df = 210, P = 0.000 ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าดัชนี Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) = 0.919 แสดงว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในองค์ประกอบจริยธรรมต่อตนเอง ไม่ใช่เมทริกซ์เอกลักษณะและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีมากพอที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบได้

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมได้ดังภาพกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งจากภาพสามารถอธิบายได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบได้แก่ 1) จริยธรรมต่อตนเอง 2) จริยธรรมต่อผู้อื่น และ 3) จริยธรรมต่อสังคม และแต่ละองค์ประกอบก็มีส่วนประกอบย่อย ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสามารถเขียนในลักษณะโมเดลลิสเรลดังเสนอในภาพที่ 1 เพื่อความเข้าใจภาพองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในภาพที่ 1 ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ขององค์ประกอบดังต่อไปนี้

ETLEADER หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม

PEETIC หมายถึง ตัวแปรแฝงจริยธรรมต่อตนเอง วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัว ได้แก่

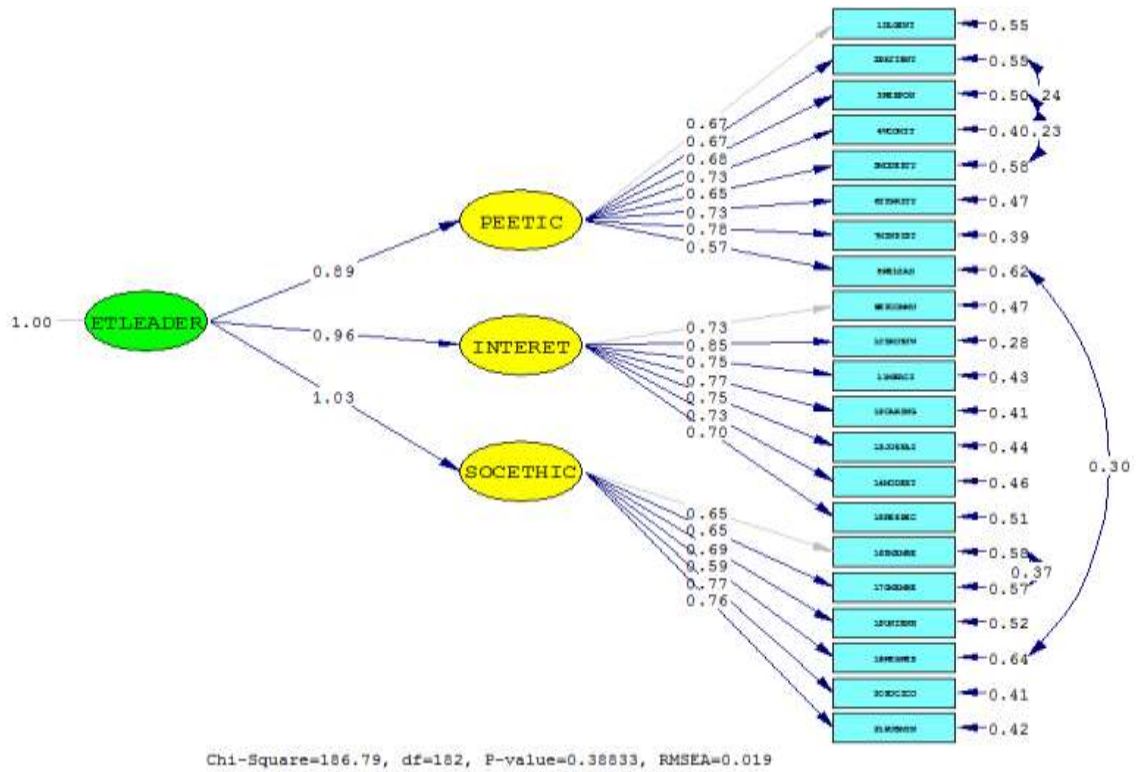
DLGENT	หมายถึง	ความขยัน	MODESTY	หมายถึง	ความประหยัด
PATIENT	หมายถึง	ความอดทน	ITGRITY	หมายถึง	ความซื่อสัตย์
RESPON	หมายถึง	ความรับผิดชอบ	MINSIST	หมายถึง	การยืนหยัดในความดีงาม
WCOMIT	หมายถึง	การตั้งมั่นในการทำงาน	RELIAD	หมายถึง	การเชื่อและปฏิบัติตามหลักศาสนา

INTERET หมายถึง ตัวแปรแฝงจริยธรรมต่อผู้อื่น วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 7 ตัว

ETCOMMU	หมายถึง	การสื่อสารเชิงจริยธรรม	JUSFAIR	หมายถึง	ความยุติธรรม
TRUSTWO	หมายถึง	ความน่าไว้วางใจ	MODEST	หมายถึง	ความสุภาพอ่อนน้อม
MERCI	หมายถึง	ความเมตตากรุณา	RESPECT	หมายถึง	การให้เกียรติผู้อื่น
CARING	หมายถึง	ความเอาใจใส่			

SOCETHIC หมายถึง ตัวแปรแฝงจริยธรรมต่อสังคม วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัว ได้แก่

FMEMBER	หมายถึง	การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว	REGRES	หมายถึง	การเคารพกฎระเบียบ
GMEMBER	หมายถึง	การเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม	SOCICON	หมายถึง	จิตสำนึกต่อสังคม
UNIENHA	หมายถึง	การสร้างสามัคคี	PUBMIND	หมายถึง	จิตอาสา

ภาพที่ 1 โมเดลองค์ประกอบอันดับสองภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม

ผลการวิเคราะห์โมเดลองค์ประกอบอันดับสอง พบว่า โมเดลองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (ETLEADER) มีค่า chi-square = 186.79 องศาอิสระ = 182 ค่า P = 0.38833 ค่าดัชนี GFI = 0.992 ค่าดัชนี AGFI = 0.966 ค่าดัชนี RMR = 0.0106 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบอันดับแรกพบว่า ตัวแปรอันดับหนึ่งทุกตัวในโมเดลองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมเป็นองค์ประกอบย่อยของสามองค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบจริยธรรมต่อตนเอง จริยธรรมต่อผู้อื่น และจริยธรรมต่อสังคม ผลการพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบพบว่าในทั้งสามองค์ประกอบ พบว่า ทั้งสามองค์ประกอบน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.584 ถึง 0.781 , 0.699 ถึง 0.846 และมี 0.593 ถึง 0.769 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่ได้จากการตรวจสอบความตรงของโมเดลองค์ประกอบอันดับที่สองภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงโมเดลองค์ประกอบอันดับสองภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม

ตัวแปร	เมทริกซ์น้ำหนักองค์ประกอบ			R ²	เมทริกซ์ สปส. คะแนนองค์ประกอบ
องค์ประกอบอันดับแรก					
PEETIC					
DLGENT	0.674	-	-	0.454	0.674
PATIENT	0.672	0.131	5.114	0.451	0.672
RESPON	0.679	0.131	5.171	0.461	0.679

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวแปร	เมทริกซ์น้ำหนักองค์ประกอบ			R ²	เมทริกซ์ สปส. คะแนนองค์ประกอบ
	WCOMIT	0.727	0.132	5.493	0.529
MODESTY	0.650	0.131	4.968	0.422	0.650
ITGRITY	0.729	0.132	5.510	0.531	0.729
MINSIST	0.781	0.134	5.845	0.610	0.781
RELIAD	0.567	0.125	4.547	0.341	0.584
INTERET					
ETCOMMU	0.726	-	-	0.527	0.726
TRUSTWO	0.846	0.118	7.153	0.715	0.846
MERCI	0.755	0.119	6.348	0.570	0.755
CARING	0.767	0.119	6.453	0.588	0.767
JUSFAIR	0.748	0.119	6.289	0.559	0.748
MODEST	0.733	0.119	6.155	0.537	0.733
RESPECT	0.699	0.119	5.857	0.488	0.699
SOCETHIC					
FMEMBER	0.646	-	-	0.418	0.646
GMEMBER	0.654	0.078	8.347	0.427	0.654
UNIENHA	0.693	0.132	5.230	0.480	0.693
REGRES	0.591	0.128	4.606	0.351	0.593
SOCICON	0.769	0.135	5.697	0.591	0.769
PUBMIND	0.765	0.135	5.671	0.585	0.765
องค์ประกอบอันดับสอง					
PEETIC	0.890	0.155	5.739	0.793	0.890
INTERET	0.959	0.143	6.704	0.920	0.959
SOCETHIC	1.028	0.169	6.078	1.056	1.028

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้สรุปได้ว่าโมเดลองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พัฒนาขึ้นโดยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกรอบแนวคิดกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง พบว่าโมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความตรงสามารถนำไปใช้ในการอธิบายภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักศึกษา คณะศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติวิทยาเขตสมุทรสาครได้ โดยโมเดลองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมประกอบไปด้วยองค์ประกอบอันดับแรก 3 ตัว ได้แก่ องค์ประกอบจริยธรรมต่อตนเอง จริยธรรมต่อผู้อื่น และจริยธรรมต่อสังคม รวมทั้งสิ้น 21 ตัวแปร และองค์ประกอบอันดับแรกทั้งสามตัวนี้เป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม

ในการวิจัยผู้วิจัยมีประเด็นเพื่อการอภิปรายผลสองประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ความเหมาะสมถูกต้องของโมเดลองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พัฒนาขึ้น

โมเดลองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พัฒนาในการวิจัยนี้ เป็นการพัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และทำการตรวจสอบโมเดลโดยอาศัยการตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ และทำการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยอาศัยโปรแกรม LISREL หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ของตัวแปรภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมหรือเป็นการตรวจสอบความตรงของโมเดลที่พัฒนาขึ้นโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง (Second Order Confirmatory Factor Analysis) นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542) ได้อธิบายเกี่ยวกับเรื่องโมเดลการวิจัยโดยสามารถสรุปแนวความคิดได้ว่าโมเดลเป็นแบบจำลองที่สร้างขึ้นเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ แต่อาจเป็นการตัดบางส่วนของสภาพจริงมาอธิบายทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการศึกษา การพัฒนาโมเดลที่นักวิจัยสร้างขึ้นส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาโมเดลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยซึ่งเป็นการศึกษาโดยวิธีนัยทำให้ได้โมเดลที่เป็นสมมติฐานการวิจัย จากนั้นนักวิจัยจึงนำโมเดลการวิจัยไปตรวจสอบโดยใช้วิธีการอุปนัยศึกษาว่าโมเดลที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากน้อยเพียงใด ต้องปรับปรุงพัฒนาโมเดลอย่างไรให้สอดคล้องกับสภาพปรากฏการณ์ในสภาพจริง อันนำไปสู่ความรู้ใหม่

2. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมทั้งสามองค์ประกอบ

ผลการพัฒนาและตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างหรือตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า โมเดลภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบจริยธรรมต่อตนเอง จริยธรรมต่อผู้อื่นและจริยธรรมต่อสังคมตามลำดับ และแต่ละองค์ประกอบหลักก็มีตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบย่อยต่อไปอีกสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม เช่นงานของ สุทธาสินี แม้นญาตี (2554), ศุภลักษณ์ สุพรรณปราการ (2555), ชุตินา รักษ์บางแหลม (2559) และ Hegarty and Moccia (2018) ที่เสนอว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมประกอบไปด้วยคุณลักษณะที่เป็นองค์ประกอบย่อย เช่น ความซื่อสัตย์ อดทน มีความรับผิดชอบ ตั้งมั่นในการทำงาน ประหยัด ซื่อสัตย์ ยืนหยัดในความดีงาม และเชื่อและปฏิบัติตนตามหลักศาสนา บุคคลนั้นจะปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างมีจริยธรรม กล่าวคือมีการสื่อสารอย่างมีจริยธรรม มีความน่าไว้วางใจ มีความเมตตากรุณา เอาใจใส่ มีความยุติธรรม มีความสุภาพอ่อนน้อม และให้เกียรติผู้อื่น ด้านสังคมบุคคลผู้มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมจะเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม สร้างสามัคคี เคารพกฎระเบียบ มีจิตสำนึกต่อสังคม และจิต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักศึกษา ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างชี้ให้เห็นว่าโมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความตรง ดังนั้นการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักศึกษาต้องพัฒนาในส่วนของจริยธรรมต่อตนเอง จริยธรรมต่อผู้อื่น และจริยธรรมต่อสังคม ด้วยการจัดโครงการพัฒนาพัฒนาจริยธรรมในด้านหรือองค์ประกอบที่เหล่านี้นหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้เกิดองค์ประกอบย่อยที่จะทำให้เกิดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักศึกษาในลำดับต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีจุดหมายเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักศึกษาโดยอาศัยวิธีการเชิงนัยคือการศึกษารอบแนวคิดการวิจัยที่พัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสารและตรวจสอบกรอบแนวคิดที่พัฒนาขึ้นด้วยการตรวจสอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งมีคุณค่าในแง่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม อย่างไรก็ตามองค์ความรู้ยังสามารถเพิ่มเติมได้จากการวิจัยที่หลากหลายทั้งด้านเนื้อหาและวิธีวิทยาการวิจัย ดังนั้นการวิจัยในครั้งต่อไปอาจเป็นการศึกษาปัจจัยที่เป็นสาเหตุและผลของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักศึกษา การพัฒนาโครงการหรือกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม หรือมีการดำเนินการโดยการวิจัย

เชิงคุณภาพเพื่อศึกษาคุณลักษณะ สาเหตุ พฤติกรรมของนักศึกษาที่มีความโดดเด่นในการเป็นบุคคลที่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม การวิจัยเชิงทดลองหรือวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อศึกษาผลและการดำเนินการของการจัดโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม การวิจัยเชิงปริมาณที่เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่มาจากกลุ่ม ชั้นปี คณะ หรือสถาบันที่แตกต่างกันเพื่อทำความเข้าใจภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของบุคคลที่ต่างกลุ่ม ศึกษาปัจจัยที่ทำให้นักศึกษามีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่แตกต่างกันออกไป

เอกสารอ้างอิง

- จุฑาทิพย์ สรวิงสุวรรณ. (2561). *การสร้างแบบประเมินภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสมุทรสาคร*. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสมุทรสาคร.
- เจริญ กองโตกลาง. (2559). *การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. คุษณินิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชุตินา รักษ์บางแหลม เอกรินทร์ สังข์ทอง ขวลิขิต เกิดทิพย์และชิดชนก เชิงเขาว์. (2559). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม : หนทางสู่การขับเคลื่อนภาวะผู้นำในสถาบันการศึกษา. *มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*, 8(1), 168-181.
- ชุตินา รักษ์บางแหลม. (2559). *การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมและประเด็นปัญหาจริยธรรมในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุญจันทร์ สีสันต์, อำนาจ อัมพรและสุชาติ ศรีหามารด. (ม.ป.ป). *การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำเชิงจริยธรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ*. แหล่งที่มา <http://161.246.14.22/ocs/submissionfiles/conferences/4/schedConfs/4/papers/52/submission/review/52-97-1-RV.docx>
- พิชัย โสวจิตสตากุล. (2557). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนายกเทศมนตรี กับความผูกพันต่อองค์การของพนักงาน เทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี*. สารนิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก.
- ธัญมัย แฉล้มเขต. (2558). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสำหรับครูผู้ช่วยโรงเรียนมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุทธนา เฉลียวชาติ. (2559). *การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำด้านคุณธรรมจริยธรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายัญมิเขต 1. มจร. สังคมศาสตร์ปริทัศน์*, 5(1), 65-72.
- ศุภลักษณ์ สุพรรณปราการ. (2555). *การพัฒนาเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสำหรับผู้บริหารโรงเรียน*. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธาสินี แม่นญาติ. (2554). *โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น*. คุษณินิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุทัต จันทะสินธุ์. (2560). *รูปแบบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

- หงษา วงศ์จำปา, วัลนิกา ฉลากบาง, ทนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ, และถาดทอง ปานศุภวัชร. (2560). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *ราชพฤกษ์*, 15(3), 17-23.
- Brown, M.E. & L. K. Trevino. (2006). Ethical leadership: A review and future direction. *The Leadership Quarterly*, 17(6), 595-616.
- Brown, M. E., Treviño, L. K., & Harrison, D. A. (2005). Ethical leadership: A social learning perspective for construct development and testing. *Organizational Behavior and Human Process*, 97, 117-134.
- Duggan, T. (2018). *What Are the Key Elements of Ethical Leadership in an organization?*. Retrieved from : <https://yourbusiness.azcentral.com/key-elements-ethical-leadership-organization-8819.html>
- Duh, M. & J. Belak. (2009). *The influence of a family on ethical behavior of a family enterprise*. *Acta Polytechnica Hungarica*, 6(3), 36-56.
- Hair, J.F.Jr., W. C. Black, Babin, B. J. & R. E. Anderson. (2010). *Multivariate data analysis*. 5th ed. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Hegarty, N. & S, Moccia. (2018). Components of ethical leadership and their importance in sustaining organizations over the long term. *The Journal of Values-Based Leadership*, 11(1), 1-10.
- Khan, S. R. and U. Javed. (2018). Ethical leadership and impression management in education institutions. *Pakistan Journal of Social and Clinical Psychology*, 16(1), 51-56.
- Koj, A. (2018). *Ethical blindness triggers and the need for stronger ethical leadership*. Retrieved from : <http://www.akronos-consulting.com/scrapbook/2018/6/24/ethical-blindness-triggers-and-the-need-for-stronger-ethical-leadership>.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Luenendonk, M. (2017). *101 Leadership: Definition, Traits, Styles and More*. Retrieved from : <https://www.cleverism.com/leadership-101-definition-traits-styles/>.
- Rogerson, K. F.(1991). *Introduction to Ethical Theory*. Fort Worth: Holt, Rinehart and Winston.
- Velga, V. and L, Iveta (2016). Ethical leadership: meaning and measurement. Latvian retail traders' perspective. *Economics and Cultures*, 13(2), 89-96.
- Wart, M. V. (2014). Contemporary varieties of ethical leadership in organizations. *International Journal of Business Administration*, 5(5), 27-45.